

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Secundaire Handelsschool Sint-Lodewijk te Antwerpen

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	55913
	Instelling	Secundaire Handelsschool Sint-Lodewijk
directeur		Koen BOEY
adres		Lombardenvest 52 - 2000 ANTWERPEN 1
telefoon		03-231.83.46
fax		03-227.27.33
e-mail		info@sintlodewijkantwerpen.be
website/URL		http://www.sintlodewijkantwerpen.be
	Bestuur van de instelling	963348 - VZW KOR Antwerpen Binnenstad te ANTWERPEN 3
adres		Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN 3
	Scholengemeenschap	113019 - SGKSO Onze-Lieve-Vrouw-van-Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Nieuwstraat 94 - 2000 ANTWERPEN 1
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	7/2/2011,8/2/2011,9/2/2011,10/2/2011,11/2/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	11/2/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	3/3/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Erik Van Nieuwenhuyze
	Teamleden	Ria Coenen Jan Vermeylen William Vroonen

Deskundige(n) behorend tot de nihil
administratie

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	8
4.1 Aardrijkskunde	8
4.2 Handel in de eerste graad (basisoptie Handel)	9
4.3 Nederlands in de eerste graad en in de derde graad	910
4.4 Toegepaste economie (bedrijfseconomie) in de derde graad Handel	11
4.5 Wiskunde in de tweede graad Handel, in de derde graad Boekhouden-informatica en in de derde graad Informaticabeheer	1312
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
5.1 Personeelsbeheer.....	14
5.2 Professionalisering	14
5.3 Materieel beleid	14
5.4 Welzijn	14
5.5 Curriculum	14
5.6 Begeleiding	14
5.7 Evaluatie	15
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	1716
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	1817
7.1 Wat doet de school goed?	1817
7.2 Wat kan de school verbeteren?	1817
7.3 Wat moet de school verbeteren?	18
8. ADVIES.....	19
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	19

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Secundaire Handelsschool Sint-Lodewijk is een middelgrote school in een grootstedelijke context die zich, verspreid over twee vestigingsplaatsen, profileert als aanbieder van tso studierichtingen uit de studiegebieden Handel en Toerisme, met een eerste graad die daarop voorbereidt. De school huisvest ook een aanzienlijk aantal leerlingen in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers op een derde vestigingsplaats.

Het onderzoek van de geselecteerde vakken wijst in de meeste gevallen op een voldoende realisatie van de leerplandoelstellingen. Voor wiskunde voldoet de realisatie niet in de onderzochte structuuronderdelen. Dit heeft geen invloed op het uitgebracht advies omdat de vakgroep en het beleid garant kunnen staan voor een snelle bijsturing.

De school staat open voor alle leerlingen en engageert zich om hen maximaal te begeleiden in hun leerproces. Daarbij wijst ze de leerlingen op het belang van een goede studiehouding. Via een gerichte ondersteuning met voldoende structuren om de leerbegeleiding, het talenbeleid en de orde en tucht in goede banen te leiden, werkt ze aan deze opdracht. Ook de rapportering is afgestemd op een duidelijke communicatie over de toestand van de leervorderingen, leer- en leefattitudes. Leraarafhankelijk worden er concrete initiatieven voor remediëring in opgenomen.

De beleidsaandacht voor de kwaliteit van de leerplanrealisatie en de leerlingenevaluatie is beperkter. Deze pijlers worden beschouwd als de verantwoordelijkheid van de individuele leraren en vakgroepen. Door een tekort aan aansturing met gerichte aandachtspunten blijft de uitwerking ervan afhankelijk van persoonlijke inzichten en van de toevallige dynamiek in de vakgroep, waardoor de aanwezige voorbeelden van goede praktijk onvoldoende uitstralen. Dit resulteert in didactische verschillen en vervolgens in vakscores waarvan de validiteit niet steeds gegarandeerd is. Ook het nascholingsaanbod wordt weinig benut om de professionaliteit te verhogen en in een aantal gevallen blijft de materiële ondersteuning voor de leerplanrealisatie voor verbetering vatbaar.

Bij de deliberatie wordt de leerling toekomstgericht beoordeeld. Een milde deliberatiepraktijk gaat gepaard met het toekennen van vakantietaken en waarschuwingen om de slaagkansen in het volgende leerjaar toch mogelijk te maken. Als de delibererende klassenraad geen A-attest toekent, wordt een leerling die niet het gepaste profiel voor de studierichting heeft via een B-attest geheroriënteerd. Indien de oorzaak bij zijn studiehouding ligt, krijgt hij een C-attest.

Het schoolbeleid werkt doelgericht aan de realisatie van de schoolvisie. Die is erop gericht om ook de leerlingen met een tot hiertoe minder succesvolle schoolloopbaan een diploma te laten verdienen. De attesteringsgegevens van de school en de resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs tonen aan dat ze dit doel minstens met een deel van haar leerlingen terecht bereikt.

De kwaliteitszorg is pas recentelijk een aandachtspunt geworden. Dit biedt perspectieven om de opleiding en de schoolloopbaan van het minder succesrijke deel van de leerlingenpopulatie te optimaliseren. Een analyse van de vakresultaten met terugkoppeling naar de klaspraktijk en van de gevolgen van de deliberatiepraktijk is er nog niet. Het beleid beschikt over voldoende vermogen om ook dit onderwijskundig aspect op basis van een gedragen visie en met de nodige ondersteuning uit te bouwen.

Op basis van de erkenningsvoorwaarden brengt de onderwijsinspectie een gunstig advies uit.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING
Aardrijkskunde
Nederlands
Wiskunde

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE
Graad 1 Handel
Graad 3 TSO Handel

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Fusie met het voormalige Van Celstinstituut in 2008.
- Veel anderstalige nieuwkomers.
- Groot aantal leerlingen met leerachterstand.
- Stijgend percentage GOK-leerlingen.
- Proeftuin “Schakelklas onthaalklas anderstalige nieuwkomers” omgezet in tweede onthaaljaar anderstalige nieuwkomers.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Aardrijkskunde

Voldoet

Vaststellingen

- Het vak aardrijkskunde behoort in de derde graad tso Toerisme zowel tot de basisvorming als tot het specifiek gedeelte. In de andere structuuronderdelen behoort het enkel tot de basisvorming.
- De behandeling van de leerplanonderdelen is nagenoeg volledig in de studierichtingen van de tweede graad en in de derde graad Toerisme. In de eerste graad ontbreekt de afstemming op de eigen leefomgeving, inclusief de waarnemingen op het terrein. In de derde graad komen in de overige studierichtingen enkele onderdelen van thema's niet aan bod: globalisering, internationale migraties en in de meeste klassen ook een tweede reliëfgebied buiten België. De excursie bevat aspecten van verstedelijking en ruimtelijke ordening, maar de verplichte fysisch geografische inhouden ontbreken. In alle graden is er voldoende aandacht voor actualiteit. De kwaliteit van de leerplanrealisatie en de verantwoording van het bereikte resultaat verschillen campus- en leraargebonden omwille van de oorzaken die hieronder volgen.
- De leerlingen beschikken over duidelijk studiemateriaal, maar de vormgeving ervan varieert sterk naargelang het leerjaar of de leraar. De verwerking gebeurt aan de hand van onderwijsleergesprekken en leerlingactieve werkvormen. In een aantal klassen werkt men daarbij leerboekgericht of volgens eigen inzichten waardoor de leerplangerichtheid soms ontbreekt. Bijna alle leraren geven gevolg aan de schoolbrede vraag tot ondersteuning van de leerlingen met een overzicht van de leerstof, studietips en feedback na de examens.
- In de studierichting Toerisme vinden de lessen plaats in een voldoende uitgerust vaklokaal. In de lokalen waar de overige lessen geroosterd zijn, beschikt men over een dataprojector met internettoegang, maar een gedeelte van de minimale materiële vereisten ontbreekt. Waar wandkaarten aanwezig zijn, belemmert het niet permanent ophangen een efficiënt gebruik ervan bij het situeren van plaatsen, een continu aandachtspunt in de leerplannen. Kompassen, topografische kaarten en een orthofotoplan ontbreken. Op de campus Sint-Jacobsmarkt heeft men toegang tot een computerklas, vooral de studierichting Toerisme maakt er systematisch gebruik van. Op de campus Lombardenvest is een aantal computers in het vaklokaal aanwezig, maar ondermeer de campusbrede bewaking van toegankelijke internetadressen beperkt het doeltreffend gebruik ervan.
- In de vakgroep is er de laatste jaren, naast enkele vaktitularissen met een stabiele opdracht, een belangrijk verloop van de leden. De vakgroepwerking wordt slechts in beperkte mate aangestuurd en blijft beperkt tot het maken van praktische afspraken. Hoewel de individuele leden hun opdracht ter harte nemen, ontbreekt de kwaliteitsverhoging. Men maakt geen gebruik van de mogelijkheid om samen een leer- en werkgemeenschap te vormen die op basis van leerplanstudie reflecteert over inhoudelijke invulling, werkvormen en evaluatie. Samen met de zeer beperkte mate waarin vakgerichte nascholing gevolgd wordt, vertraagt dit de professionalisering, de horizontale en de verticale samenhang van de vakgroep. Ook krijgen nieuwe leden daardoor weinig ondersteuning.

- De evaluatie gebeurt bijna steeds op basis van taken, toetsen en examens. De evaluatievragen zijn duidelijk en steunen in de meeste klassen op voldoende bronnenmateriaal. In een aantal klassen zijn de vragen echter te weinig leerplandoelgericht, peilen ze te sterk naar terminologie en te weinig naar vaardigheden. Bovendien mist de evaluatie in deze klassen validiteit wegens de voorspelbaarheid van de examenvragen die als voorbeeldvragen in de cursus zijn opgenomen. Daardoor wordt niet de beheersing van de leerplandoelen gemeten, maar de bereidheid en het vermogen om te reproduceren. In het tweede leerjaar van de tweede graad wijkt men op de campus Lombardenvest af van deze evaluatiepraktijk en organiseert men geen examens aardrijkskunde. De quoterings gebeurt er op basis van taken waarin vaak vaardigheden en het leerproces een rol spelen en klassieke toetsen. De behaalde jaartotalen liggen er fors hoger dan bij de toetsing van de andere helft van het leerplan in het eerste leerjaar van de tweede graad. In de klassen met niet valide toetsing in het eerste jaar van de derde graad daalt de vakmediaan met 20 % ten opzichte van het vorige leerjaar en ligt deze lager dan in de klassen waar de realisatie van hetzelfde leerplan gemeten wordt zonder voorbeeldvragen. Deze verticale en horizontale anomalieën zijn nog geen aanleiding geweest tot reflectie binnen de vakgroep of op schoolniveau.

4.2 Handel in de eerste graad (basisoptie Handel)

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen worden zowel voor computervaardigheden en klavierbeheersing (CVK) als voor initiatie in de handelswereld (handel) in voldoende mate gerealiseerd.
- De lessen voor CVK worden quasi uitsluitend benut voor het aanbieden van gestructureerde oefenmomenten voor klaviervaardigheden via het begeleid zelfstandig doorlopen van een programma, ten nadele van het onderdeel computervaardigheden. Ook in het op een geïntegreerde manier behandelen van computervaardigheden, klavierbeheersing en de initiatie in de handelswereld zit nog een groeimarge.
- Via de behandelde thema's voor initiatie in de handelswereld maken de leerlingen kennis met de wereld van handel en toerisme en kunnen zij op het einde van de eerste graad een bewuste keuze maken. Het leer- en werkboek is de leidraad voor het onderwijsproces. Men maakt hierbij hoofdzakelijk gebruik van onderwijsleergesprekken. Activerende werkvormen en opdrachten als inoefening van de meer vaardigheidsgerichte leerplandoelen zijn veeleer beperkt. Aansluitend op de leerplanvisie komen actualiteit, gepaste projecten en/of het verwerven van economische belangstelling via het gericht laten verzamelen van documentatie en illustraties in mindere mate aanbod.
- De leerlingen worden goed ondersteund bij hun leerprocessen, zowel tijdens de lessen als via herhaling en/of remediëring.
- De evaluatie voor handel is valide en voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. De uitgebreide en goed verzorgde vragenreeksen bevatten reproductieve, toepassingsgerichte en inzichtelijke vragen, zodat een goed zicht kan worden verkregen op de mogelijkheden van de leerlingen. De evaluatie voor CVK slaat uitsluitend op klaviervaardigheden. De procesevaluatie op basis van transparante criteria ondersteunt en stimuleert het leerproces: de leerlingen krijgen extra kansen om de vaardigheden te leren beheersen en dit ook te bewijzen.

4.3 Nederlands in de eerste graad en in de derde graad

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen voor het vak Nederlands in de basisvorming van de eerste graad en de derde graad tso worden in voldoende mate gerealiseerd. Gelet op de schoolcontext hebben de leraren zeker oog voor het functionele en voor het vak- en schooloverstijgende belang van het Nederlands. Toch zijn de communicatieve aanpak en het vaardigheidsonderwijs nog niet optimaal. Het woordenschat- en spraakkunstonderwijs worden te weinig in functionele contexten aangebracht en geëvalueerd. De onderwijspraktijk komt bovendien in conflict met de productgerichtheid en de puntenverdeling van de totale evaluatie. Er is voldoende aandacht voor literaire competentie en leesplezier.
- Een aantal nieuwe inzichten en de gewijzigde benaderingswijze van het nieuwe leerplan voor de eerste graad (D/2010/7841/016) hebben de weg naar de klas reeds gevonden. Vanuit de GOK-werking worden inhaallessen voorzien voor taalzwakke leerlingen. Het leren leren heeft eveneens zijn plaats binnen het lescurriculum.
- In de derde graad worden de vaardigheden meestal te los van elkaar behandeld en geëvalueerd, waardoor de door de leerplannen aanbevolen integratie ervan zelden wordt bereikt. Lezen en schrijven krijgen de meeste aandacht en hiervoor worden in het kader van 'leren leren' strategieën aangewend. Luisteren en spreken staan te weinig in het teken van de verhoging van de praktische taalvaardigheid, zoals diverterende teksten en activerende boodschappen. Een aantal leraren gebruikt taalrijke opdrachten in de vorm van (lees)projecten en biedt de taalvaardigheden meer geïntegreerd aan. De leerlingen worden in voldoende mate begeleid en ondersteund. Er zijn aanzetten voor het gebruik van de elektronische leeromgeving in de ondersteuning van het leerproces, maar nog te weinig voor het aanbieden van extra taken of oefeningen. De bijdrage aan de geïntegreerde proef voldoet. De inspanningen hiervoor van leerlingen én leraren worden leraargebonden geïntegreerd in de leerplanrealisatie van het vak Nederlands.
- De resultaten voor het vak zijn relatief goed in de eerste en tweede graad. Nederlands wordt een probleemvak in het eerste leerjaar van de derde graad van een aantal studierichtingen (Toerisme, Onthaal en public relations, Informaticabeheer). Meer dan de helft van de leerlingen stroomt hier in met schoolse achterstand. De zwakke resultaten zorgen bij de leraren nog niet automatisch voor remediëringsinitiatieven en voor de nodige kritische zelfreflectie en bijsturing van de lespraktijk. In het hoger onderwijs ligt het studiesucces van de afgestudeerden uit deze studierichtingen niet onder het Vlaamse gemiddelde.
- De leerplanrealisatie wordt ondersteund door de vakgroepwerking, waarbij men oog heeft voor de meerwaarde die een samenwerking met andere taalvakken kan betekenen. Men is nog niet begonnen met de uitwerking van de verticale leerlijnen voor de verwerkingsniveaus van de taalvaardigheden.
- De materiële ondersteuning van het vak is zwak. Er is slechts één taalklas op één vestigingsplaats en die moet gedeeld worden met andere talen en met informaticavakken. De gewone leslokalen ogen vaak desolaat en beschikken niet over de minimale materiële vereisten. Woordenboeken, audiovisuele middelen en ICT zijn niet altijd beschikbaar. De toegang tot het internet is zo strikt beveiligd dat leerlingen nauwelijks realistische onderzoeksopdrachten kunnen uitvoeren.
- De coördinatie van de evaluatie ontbreekt. De vakgroep en de individuele leraren kunnen te weinig aantonen dat de evaluatie voldoende transparant is. De resultaten dagelijks werk worden nauwelijks gerubriceerd met als gevolg dat het niet duidelijk is of men voldoende evaluatiegegevens heeft over alle onderdelen van de leerplannen. Verder leidt de vanuit het schoolbeleid opgelegde puntenverdeling rond dagelijks werk

/ examens ertoe dat er onvoldoende aandacht is voor procesevaluatie, zoals de leerplannen vragen. De resultaten voldoen, maar geven slechts een beperkte indicatie van de mate waarin doelstellingen met betrekking tot vaardigheden of competenties al dan niet bereikt zijn.

- Omdat de taalvaardigheden nog te weinig geïntegreerd of in grotere taalopdrachten aangeboden worden, is ook de evaluatie ervan te gefragmenteerd en te productgericht. Men maakt hierbij gebruik van criteria die uitgewerkt kunnen worden tot procesevaluatie. Leesvaardigheid evalueren wordt al eens verward met het toetsen van literaire competentie of taalbeschouwing. Er wordt niet systematisch naar de verwerving van strategieën en de beheersing van leerplandoelstellingen gepeild. Sommige vragen, ook in de toetsing van vaardigheden, hebben een overwegend reproductief karakter, zodat ze het kopiërende en beschrijvende niveau niet overstijgen. Mondelinge examens worden soms onder 'spreek- en gespreksvaardigheid' verrekend en de evaluatie van dictees onder 'schrijfvaardigheid'.
- Vakattitudes worden onvoldoende ingezet om het klasmanagement te bewaken en om leerlingen te leren reflecteren over het leerrendement. De rapportering bestaat vooral uit vaststellende en aanmoedigende commentaren. Gerichte feedback en remediëringen worden niet via de rapporten of de leerattituderapporten gecommuniceerd.

4.4 Toegepaste economie (bedrijfseconomie) in de derde graad Handel

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen voor bedrijfseconomie in het specifieke gedeelte worden in voldoende mate gerealiseerd. De studieresultaten liggen in de lijn van de klasgemiddelden; de enkele leerlingen die voor een vakonderdeel niet slagen, combineren dit meestal met zwakke resultaten voor andere vakken. De cijfers zijn echter niet voor alle vakonderdelen een valide weergave van de mate waarin de leerlingen alle leerplandoelstellingen beheersen. De evenwichtige koppeling van de evaluatie aan alle categorieën leerplandoelen wordt nog niet voldoende prioritair gesteld.
- Voor de realisatie van het nieuwe graadleerplan maakt de school voor elk leerjaar een opsplitsing tussen leerinhouden voor beco4 en beco6. Er is geen gezamenlijke planning met een verdeling van de leerstof op basis van een diepgaande leerplanstudie en met dwarsverbindingen tussen de modules. De jaarplanningen worden op individuele basis opgemaakt, maar niet iedereen beschikt over een geactualiseerd en realiteitsgebonden planningsdocument. Voor beco6 verliest men, vooral in III,2 regelmatig het zicht op de timing. Dit zorgt voor een veeleer onevenwichtige leerplanrealisatie. Bovendien is er een disproportioneel verschil in aanpak, leerstofaanbod en -evaluatie tussen de twee parallelklassen, wat de gelijkwaardigheid van de attestering hypothekeert. De toepassing van het geïntegreerde leerplanconcept vergt nog een groei- en leerproces waarbij de leraren stilaan naar elkaar toegroeien inzake pedagogisch- didactische aanpak en concrete taakopvatting. Binnen de vakgroep is er zeker voldoende professionaliteit, engagement en leerlingenbetrokkenheid aanwezig om dit te realiseren. Zelfevaluatie, (interne) opvolging en ondersteuning zijn echter werkpunten voor de vakgroep en de school.
- De meeste leraren spannen zich in om, in lijn met de visie van de school en het nieuw leerplan, voldoende aandacht te besteden aan motiverende werkvormen. Wellicht worden de leerlingen doorgaans ook voldoende evenwichtig uitgedaagd om onder begeleiding of zelfstandig relevante en toegankelijke informatie te vinden, selecteren, gebruiken en presenteren. Vooral voor beco6 kan de school dit echter niet altijd en voor alle leerstofonderdelen aantonen via leerlingendocumenten en/of overzichtelijke

computerbestanden. Ook in de evaluatie komt dit niet altijd voldoende tot zijn recht. Leraargebonden zijn er een beperkt aantal ervaringsgerichte leeractiviteiten buiten de school en/of relevante initiatieven en projecten die bredere navolging verdienen.

- Instromers en leerlingen die problemen ondervinden bij de verwerking van de leerinhouden krijgen bijwerklessen en remediëring. Vooral in beco4 wordt de nodige aandacht besteed aan leerbegeleiding in termen van structureren en inzichtelijk redeneren (boekhoudkundige schema's). Soms verloopt dit moeizaam door de studiementaliteit van de leerlingen. Het belangrijk gewicht dat aan examens wordt toegekend beïnvloedt mogelijkwerwijs het studiegedrag van de leerlingen. Er is in alle leerjaren voldoende aandacht voor feedback op leerlingenevaluatie.
- De meeste lessen vinden plaats in goed uitgeruste ICT-lokalen. In het onderwijsleerproces werken de ICT- leerplandoelstellingen ondersteunend. De beperkte internettoegang is evenwel een hindernis voor bepaalde opdrachten en toepassingen. De toepassing van het boekhoudpakket verloopt vooral in III,1 gestructureerd en diepgaand. De elektronische leeromgeving wordt benut als communicatiemiddel met de leerlingen, voor taken, oefeningen en het ter beschikking stellen van ondersteunend materiaal. De leerlingen beschikken over uitgebreid en leerplanrelevant studiemateriaal, dat echter voor sommige leerplanonderdelen en/of door sommige leraren ondermaats wordt benut. Nog te sporadisch wordt dit studiemateriaal ook levensecht gemaakt via actuele teksten, socio-economische artikels en praktijkdocumenten.
- Het inhoudelijk concept van de geïntegreerde proef is afgestemd op het studierichtingsprofiel. De proef wordt doordacht voorbereid, georganiseerd en uitgevoerd (o.a. de afsprakenbundel met richtlijnen en opdrachten). De evaluatierichtlijnen zijn transparant, de puntenverdeling over de verschillende vakken is duidelijk en vooraf gecommuniceerd met de leerlingen. Via de tussentijdse beoordelingen wordt zowel het proces als het product bewaakt. In functie van een volwaardige leerplanrealisatie is echter het totaal aantal lestijden beco6 dat in III,2 besteed wordt aan de afwerking van de GIP aan evaluatie toe.
- In de evaluatiepraktijk gaat het om een mix van taken, toetsen en proefwerken die de aangeboden leerstof dekken. Ze zijn van uiteenlopende kwaliteit. In zijn totaliteit zijn de leerplandoelstellingen niet altijd voldoende richtinggevend en is de vraagstelling nog overwegend gericht op cognitie en reproductie. De vragen en de puntenverdeling weerspiegelen niet altijd het gewicht dat in het leerplan aan de verschillende domeinen van de leerplandoelen wordt toegekend. Met uitzondering voor boekhouden en beco4 komen toepassingsvaardigheden en inzichtelijke kennis veel minder aan bod. De inbreng van actualiteit is nog erg sporadisch. Positief is de aandacht voor evaluatie van vaardigheden inzake het opzoeken, verwerken en interpreteren van informatiebronnen. Voor een gelijkgerichte evaluatie van (vakgebonden) attitudes en vaardigheden is de vakgroep nog zoekende. Over het procesgericht evalueren en de invoering van alternatieve evaluatievormen voor een aantal meer praktische vakonderdelen hebben de school en de leraren nog niet nagedacht.

4.5 Wiskunde in de tweede graad Handel, in de derde graad Boekhouden-informatica en in de derde graad Informaticabeheer

Voldoet niet

Vaststellingen

- Het vak wiskunde behoort tot de basisvorming van de onderzochte studierichtingen. Er zijn een aantal tekortkomingen in de leerplanrealisatie.
- Voor het eerste leerjaar van de tweede graad Handel zijn vorig schooljaar de items “gelijkvormigheid van vlakke figuren” en “stelsels vergelijkingen” niet aan bod gekomen. Deze beslaan ongeveer 1/5 van de in het leerplan geadviseerde tijdsbesteding. Het is onwaarschijnlijk dat deze leerstofonderdelen voldoende ruimte zullen krijgen in de planning van dit schooljaar. In het tweede leerjaar van de tweede graad Handel is een disproportioneel verschil in leerstofaanbod en –evaluatie tussen de drie parallelklassen, wat de gelijkwaardigheid van de attestering hypothekeert.
- In het tweede leerjaar van de derde graad Boekhouden-informatica is er dit schooljaar een samenzetting voor 3 van de 4 wekelijkse lestijden met de studierichting Handel en daarmee samenhangend de verdeling van de opdracht over twee titularissen. Dit heeft als problematisch gevolg dat nauwelijks aandacht zal kunnen besteed worden aan de in het leerplan voorziene keuzeonderwerpen voor 30 lestijden.
- De leerplannen van de derde graad tso behouden ongeveer 20 lessen voor aan het onderdeel “Mathematiseren en oplossen van problemen”. De invulling hiervan is te sterk gefocust op het triviaal herkennen van problemen en oplossingsmethodes als toepassing van een net gezien leerstofonderdeel. Heuristische methodes, waarbij vooraf niet evident is welke wiskundekennis of -techniek tot een oplossing leidt, komen te weinig aan bod.
- Er is voldoende professionaliteit aanwezig in de vakgroep die garandeert dat de vastgestelde tekortkomingen vlot en vlug zullen geremedieerd worden.
- De vakgroep wiskunde spant zich terdege in om, in lijn met de visie van de school, maar ook binnen de klijtlijnen van de leerplannen, een zo concreet mogelijk wiskundeonderwijs aan te bieden met aandacht voor motiverende werkvormen. Leraargebonden zijn er waardevolle initiatieven die bredere navolging verdienen. Binnen de context van het leerlingenpubliek is er een goede aandacht voor (wiskunde)taal en communicatie.
- Zeker in de derde graad Boekhouden-informatica en Informaticabeheer, minder in de tweede graad Handel, zijn er geslaagde acties tot integratie van ICT, zowel in leerstofaanbod, werkvormen, remediëringsopdrachten als in evaluatie. Een grotere beschikbaarheid van ICT-infrastructuur, gekoppeld aan een efficiënte vakgroepwerking, zou deze initiatieven meer bereik en diepgang kunnen geven.
- De toetsen, taken en examens dekken de aangeboden leerstof afdoende en zijn overwegend van een gepast niveau met voldoende aandacht voor reken-, meet-, teken-, denk, redeneer- en taalvaardigheid. Het evalueren van vakgebonden attitudes² is vrijwel onverkend terrein.
- De vakgroepwerking neemt goede coördinerende initiatieven, maar in een aantal gevallen zullen meer stringente afspraken de kwaliteit van leerplanrealisatie en evaluatie nog kunnen verhogen.

² Zie leerplan D/2002/0279/048 pagina 26 en leerplan D/2004/0279/023 pagina 25

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De ondersteuning van leerlingen in het bereiken van de beoogde leerdoelen onderbouwt de school degelijk met een integrale visie op leerlingenbegeleiding. Deze is ingebed in haar eigen opvoedingsproject en kent een vruchtbare interactie met haar onderwijskundig beleid, inzonderheid haar GOK-werking, haar talenbeleid en haar aandacht voor leren leren.
- De school investeert efficiënt in BPT-uren voor leerbegeleiding. Het ganse schoolteam kent de afspraken, procedures en werkdocumenten om leerlingen met ondersteuningsnoden effectief de gepaste begeleiding te geven. Iedereen wordt ingezet om hieraan actief mee te werken, in de eerste plaats door motiverend les te geven. Dit resulteert in een gunstig en stimulerend pedagogisch-didactisch klimaat met een veelheid aan kwaliteitsvolle initiatieven.
- De gemeenschappelijkheid van visie en werking op de twee schoolcampussen laat voldoende ruimte voor specifieke inkleuring volgens het aanwezige leerlingenpubliek en studieprofiel.
- De effecten van de leerbegeleiding worden nauwgezet opgevolgd, in kaart gebracht en waar mogelijk gemeten. Jaarlijks wordt nagedacht over en gewerkt aan relevante bijstellingen..

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- De school beschouwt het als vanzelfsprekend dat leraren leerplangericht evalueren en beschikt daardoor niet over een visietekst die doelgericht een leerplangerichte leerlingenevaluatie, die transparant en representatief is, in de kijker plaatst. Ze geeft de noodzaak aan om de evaluatiegegevens te gebruiken als basis voor de leerbegeleiding.
- De praktische organisatie van de evaluatie en de deliberatie wordt duidelijk gecommuniceerd naar de leraren en de leerlingen. Schoolbreed hanteert men verhoudingen voor dagelijks werk en examens waarbij het gewicht van de examens per graad gradueel toeneemt van 40 naar 60 %. Verspreid over het schooljaar worden enkele richtlijnen gegeven over de lay-out en de doelgerichtheid van examens en over de gelijkwaardigheid ervan in parallelklassen. De examens van leraren die nieuw zijn in de instelling worden gescreend door de directie. Als gevolg van de fusie zorgen enkele nieuwe afspraken voor een stramien waarin men poogt gelijkgericht te werken. Bij deze ondersteunende initiatieven ontbreekt de binding met de leerplannen. In de praktijk blijkt ook de coördinatie van de wijze waarop er invulling aan gegeven wordt, te ontbreken. Dit leidt, zelfs binnen de vakgroepen, tot campus- en leraargebonden verschillen waarbij de transparantie soms ontbreekt. De evaluatie van vakgebonden attitudes behoort nog niet tot de aandachtspunten.
- De behaalde resultaten worden op de begeleidende klassenraden zo nodig gekoppeld aan leerbegeleiding en opgenomen in het leerlingvolgsysteem. Na de examens is er feedback naar de leerlingen.
- Bij de delibererende klassenraden is er een richtlijn ter beschikking om de gelijkgerichtheid te bewaken. Uitgestelde beslissingen worden gehanteerd volgens de geest van de regelgeving. Aan leerlingen met zwakke resultaten worden vaak toch A-attesten uitgereikt, waarbij vakantietaken en waarschuwingen de slaagkansen in het volgende leerjaar ondersteunen. In het schoolreglement wordt het resultaat na het toekennen van een waarschuwing onterecht gekoppeld aan de deliberatiebeslissing van het volgende leerjaar. De school reikt B-attesten uit om leerlingen met tekorten te heroriënteren indien de klassenraad oordeelt dat hetzelfde jaar overzitten geen zin heeft. Indien de betrokken leerling wel de capaciteiten bezit om in dezelfde studierichting te slagen, reikt men een C-attest uit. De school neemt daarbij zelf de beslissing om niet de gemakkelijkste weg te kiezen, maar via wilskracht en inzet de maximale kwalificatie te behalen, zij het met vertraging.
- Professionalisering betreffende de evaluatiepraktijk gebeurt enkel occasioneel bij vakgerichte nascholing. Op schoolniveau werden nog geen initiatieven genomen om de validiteit van de scores waarop de delibererende klassenraad zich baseert, te onderzoeken. De aandacht om de gevolgen van de deliberatie- en oriënteringspraktijk te analyseren is beperkt tot een recente analyse voor één klas.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Via de rapporten wil de school een duidelijke stand van zaken meedelen aan de ouders over de leervorderingen en de algemene attitudes van hun kind. Bij vaktekorten wil men voorzien in duidende commentaar en een passende remediëring.
- De rapporten dagelijks werk zijn overzichtelijk waarbij wordt aangegeven of de score behaald is op een taak, een kleine toets of een grote overhoring. Op de trimestriële of semesterrapporten kan het behaalde resultaat per vak gesitueerd worden ten opzichte van de mediaan. Telkens wordt bij een belangrijk aantal vakken een meestal stimulerende commentaar gevoegd of een tegenvallend resultaat geduid. Leraarafhankelijk worden concrete remediërvorstellen geformuleerd.
- Bij de trimestriële of semesterrapporten worden op een apart rapportblad de leer- en leefattitudes gevoegd. Bijna alle vakleraren formuleren hun bevindingen op maat van de leerling. De communicatie met de ouders over de schoolse vorderingen en houding wordt versterkt door de verplichting om deze rapporten zelf op te halen.
- Het tussentijdse en eindresultaat van de geïntegreerde proef wordt opgesplitst in proces- en product. De herkomst van de procesevaluatie verschilt naargelang de studierichting en wordt weinig transparant gerapporteerd.
- De motivering van de B- en C-attesten is onderbouwd met vaststellingen betreffende de resultaten van de leerling, maar een verwijzing naar de ondernomen remediërsinitiatieven ontbreekt nog. De invoering van de elektronische registratie opent hiervoor perspectieven. De uitgebrachte adviezen, vaak ook bij A-attesten, zijn leerlinggericht, in een aantal gevallen wordt naar het CLB verwezen.
- Naar aanleiding van de fusie zijn aanpassingen in de rapportering doorgevoerd met het oog op gelijkgerichtheid. Er is een trend om de uitgebrachte adviezen te verfijnen.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school heeft een duidelijke en gedragen visie ontwikkeld om de leerlingen die zich aanbieden, passend te begeleiden. Ze profileert zich duidelijk als een tso-school voor handel en Toerisme en ze stelt zich uitdrukkelijk open voor leerlingen die reeds een ontgoocheling opliepen. De school engageert zich om hen te ondersteunen bij hun opleiding. Daarnaast stelt ze zich tot taak de leerlingen ook op te voeden en rekent ze daarvoor op voldoende discipline.
- Om haar doelstellingen te bereiken verdeelt de directie de taken over een netwerk van campusverantwoordelijken, prefecten, (GOK-)coördinatoren en studiecoaches. Ze beschikt daarnaast over een team van overwegend geëngageerde leraren. Ook na de fusie is de bereidheid voldoende groot om samen het schoolproject te realiseren. Duidelijke afspraken in het schoolreglement wijzen de leerlingen op hun verantwoordelijkheid.
- De school heeft een visie op het talenbeleid. De oorsprong en de ontwikkeling ervan zijn verankerd in de GOK-werking. Men is erin geslaagd om een breed draagvlak voor deze visie te creëren. De meeste vakgroepen spannen zich in om hieraan mee te werken. Het beleid ondersteunt hen en er zijn structuren voorzien om het talenbeleid te coördineren en op te volgen. Bij de evaluatie heerst er nog verwarring tussen de evaluatie van acties en doelen. Aangezien niet alle doelen meetbaar werden geformuleerd en men geen duidelijke nulmeting heeft uitgevoerd bij de start van het talenbeleid, focust de evaluatie nu op het al dan niet volledig uitgevoerd zijn van de acties.
- De aandacht voor een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie en leerlingenevaluatie wordt als de verantwoordelijkheid van de individuele leraar en de vakgroep beschouwd. Er zijn evenwel weinig richtlijnen om de kwaliteit ervan in kaart te brengen of te bewaken en de vakgroepwerking en nascholing worden daartoe weinig efficiënt benut. Voor alle doorgelichte vakken stelt het inspectieteam vast dat bepaalde aspecten voor verbetering vatbaar zijn. Het erkenningsonderzoek heeft voor het vak wiskunde in de tweede graad Handel, in de derde graad Boekhouden-informatica en in de derde graad Informaticabeheer 'voldoet niet' als resultaat. Dit heeft evenwel geen invloed op het eindadvies omdat het inspectieteam van oordeel is dat de vakgroep, met de ondersteuning van het beleid voldoende garanties bieden voor een snelle bijsturing van deze tekorten.
- Voorlopig wordt enkel via informele gesprekken voeling gehouden met het welbevinden en de wensen van de individuele leraren. De pedagogische raad formuleert voorstellen om de werking te optimaliseren. De inbreng betreft veeleer aanpassingen aan praktische punten dan het ontwikkelen van gedragen inhoudelijke projecten. De recente fusie met het vroegere Van Celstinstituut heeft slechts een beperkte invloed op het welbevinden, mede omdat de gescheiden campussen een deel van hun oude schoolcultuur bewaren.
- De school bereikt in een aantal studierichtingen haar doelstellingen. Het studiesucces van de leerlingen in het voortgezet onderwijs toont dit aan. De studierichtingen Handel en Secretariaat-talen zijn hier een uitzondering op.
- Met betrekking tot kwaliteitszorg zijn slechts een beperkt aantal zeer gedeeltelijke initiatieven genomen. De school volgt een traject om werkpunten op te sporen en aan te pakken.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding.
- De resultaten van het talenbeleid op het vlak van instructietaal.
- De zorgzame omgang met de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleidsvoerend vermogen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De gelijkgerichte en evenwichtige realisatie van het leerplan toegepaste economie in de derde graad Handel.
- De gelijkgerichte en evenwichtige realisatie van het leerplan wiskunde in de tweede graad Handel, in de derde graad Boekhouden-informatica en in de derde graad Informaticabeheer.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aansturing en de opvolging van de vakgroepwerking.
- De materiële ondersteuning van een aantal vakken.
- De evaluatiepraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het evaluatiebeleid.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Erik Van Nieuwenhuyze

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: Koen Boey